

ԱԶԱՏ ՕՐ

«Αζάτ ορ» Αρμενική Ημερήσια Εφημερίδα

ԱԶԱՏ ՕՐ ՕՐՄԹԵՐԹ - 82° ՏԱՐԻ - ԹԻՒ 23112

www.azator.gr

ԱԹԷՆԷ, ՈՒՐԲԱԹ 27 - ՇԱՐԱԹ 28 ՄԱՐՏ 2026 * ΑΘΗΝΑ, ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27 - ΣΑΒΒΑΤΟ 28 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026

ՀԱՅ ԴԱՏԻ 60-ԱՄԵԱԿ

Բացառիկ հատորի մը հրատարակութեան առիթով

2026-ին յատկանշականօրէն կը բոլորուի 60-ամեայ հանգրուանը Հայ դատի հետապնդման աշխատանքներուն Յունաստանի մէջ: Վեց տասնամեակներու վրայ երկարող պահանջատիրական պայքարի բազմաշերտ գործունէութիւն մը, որ իր քաղաքական, իրաւական եւ ցուցական երեսներով համախմբեց բովանդակ յուսանքները մեր ազգային անժամանցելի իրաւունքներու ձեռքբերման նուաճումներուն շուրջ:

Նշանակալից այս անկիւնադարձը կարելի չէ տեսնել որպէս սոսկ յոբելեական հանգրուան, այլ որպէս յունահայ գաղութի քաղաքական հասունացման եւ կազմակերպութեան պայքարի պատմական ուղեգիծ: Վեց տասնամեակներու ընթացքին Հայ դատը վերածուեցաւ այն գաղափարական առանցքին, որուն շուրջ ձեւաւորուեցաւ գաղութի ազգային եւ հասարակական գործունէութիւնը՝ գերազանցելով զուտ մշակութային ինքնապահպանման սահմանները եւ ազգային ինքնութեան պահպանումը կապելով պատմական արդարութեան պահանջին ու միջազգային ճանաչման պայքարին:

60-ամեայ նուաճումը առիթը եղաւ որպէսզի «Ազատ Օր» ձեռնարկէ բացառիկ հատորի մը հրատարակութեան, որուն մէջ արծազանգ գտած է պատմական երկար ուղին եւ կազմակերպական անթույլ աշխատանքի արդիւնքը, որ առաջին անգամ ըլլալով գրի կ'առնուի ու կ'արձանագրուի շարք մը անձերէ, որոնք եւս իրենց անմիջական մասնակցութիւնը ունեցան քաղաքական աշխատանքի գանազան հանգրուաններուն: Անմիջական յուշապատումը առիթը կու տայ ընթերցողին հանգամանօրէն իմանալու Հայ դատի բազմաղորտ իրագործումներուն եւ անոնց ունեցած ազդեցութեան մասին յունահայ գաղութի քաղաքական եւ պահանջատիրական պատմութեան վրայ:

Հատորի առաջին էջերուն մէջ տեղ գտած խմբագրական Նշումը արժեւորումը կը կատարէ յունահայ գաղութի քաղաքական հասունացման: Այդ գործընթացը միաժամանակ արտայայտուեցաւ գաղութային կազմակերպման ամրապնդումով, ինչպէս նաեւ յունական քաղաքական եւ հասարակական շրջանակներուն հետ յարաբերութիւններու զարգացումով:

Ընկ. Հռիփսիմէ Յարութիւնեան լուսարձակի տակ կ'առնէ Յունաստանի խորհրդարանին կողմէ 1996-ի պատմական որոշումը՝ պաշտօնապէս ճանչնալու Հայոց ցեղասպանութեան իրաւացիութիւնը, պետական օրէնքի վերածելով անոր Նշումի պարտաւորութիւնը: Ինչպէս կը Նշէ յօդուածագիրը՝ բանաձեւը քաղաքական լուրջ կշիռ ունեցաւ: Առաջին հերթին, կարեւոր էր անոր միջազգային ազդեցութիւնը, ուր Յունաստանի որպէս երուպական Միութեան եւ ՆԱՌՕ-ի անդամ երկիր, այս քայլով ազդանշանը կու տար միջազգային ընտանիքին, թէ պատմական ճշմարտութիւնը կարելի չէ զոհել քա-

ղաքական շահերուն առջեւ:

Ծաւալուն աշխատասիրութեամբ մը, ընկ. Միհրան Քիրտօղլեան կը կատարէ պատմական ամբողջ ժամանակաշրջանի մը արժեւորումը, նախ ներկայացնելով մինչեւ 1965-ի պահանջատիրական անկիւնադարձը ձեւաւորած Հայ դատի հետապնդման հոլովոյթը, ապա մանրամասն տալով Յունաստանի մէջ Հայ դատի քաղաքական իրագործումները, ինչպէս նաեւ հեղինակ քաղաքական, ակադեմական ու ընկերային գործունէներու մասնակցութիւնը հայութեան արդար դատի պահանջատիրութեան հանգրուաններուն: Հանգամանալից տեղեկութիւններով պատրաստուած աշխատութիւնը նաեւ միաժամանակ կարեւոր աղբիւր կը հանդիսանայ պատմագիտական ոլորտի հետազօտող շրջանակներուն համար, որուն մէջ տեղ գտած են բազմաթիւ մանրամասնութիւններ՝ պատմական եւ քաղաքական հարուստ բովանդակութեամբ:

Հայրենի ծանօթ պատմագետ եւ քաղաքական գործիչ ընկ. Խաչատուր Ստեփանեան եւս ծաւալուն յօդուածով մը կը նկարագրէ ՀՀ Դաշնակցութեան գործունէութիւնը Յունաստանի մէջ 19-րդ դարու վերջաւորութենէն մինչեւ 1924, լոյս սփռելով պատմական ժամանակաշրջանի մը վրայ, որ նուազ ծանօթ է ընթերցողին: Գաղութի կազմութենէն առաջ, երբ յունահայ համայնքը տակաւին փոքրաթիւ պատկեր մը կը ներկայացներ, Դաշնակցութեան գործունէութիւնը գլխաւորաբար կապուեցաւ յեղափոխական շրջանի իրադարձութիւններուն հետ, երբ, յօդուածագիրի դիպուկ բնորոշումով՝ «Փաստօրէն Յունաստանի մէջ գործող դաշնակցական կառոյցը ոչ միայն ներգրաւուած է ազատագրական պայքարին գէնը հասցնելու գործին մէջ, այլեւ փորձած է այդ պայքարին մասնակցող մարտիկներ պատրաստել»:

«Դէպի նորոգում ազգային տեսլական» խորագիրով, ընկ. Սեւակ Պէլեան կը խօսի սփիւռքի մէջ Հայ դատի պահանջատիրութեան տարբեր բնա-

Շար. էջ 2

Սահմանադրական դատարանի նորընտիր դատաւորին անկախութիւնը եւ անաչառութիւնը՝ կասկածի տակ

Առաւել քան 10 հանրային կազմակերպութիւններ 25 Մարտին յայտարարութեան մը միջոցով դատապարտեցին Վաղիմիր Վարդանեանի առաջադրումը Սահմանադրական դատարանի դատաւորի պաշտօնին համար՝ յայտարարելով, որ այդ որոշումը կը վտանգէ դատարանին անկախութեան եւ անաչառութեան նկատմամբ հանրային վստահութիւնը:

7 տարիներ իշխող «Քաղաքացիական Պայմանագիր»-ին անդամակցած եւ ընդամենը քանի մը օր առաջ կուսակցութենէն հեռացած Վաղիմիր Վարդանեան 25 Մարտին արդէն Սահմանադրական դատարանի դատաւոր ընտրուեցաւ:

Հայաստանի հանրային կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ կասկածի տակ կը դնեն Վարդանեանի պաշտօնավարումի անկախութիւնը եւ անաչառութիւնը:

«Թէեւ Վաղիմիր Վարդանեանը վարչ է դրել մանդատն (լիազօրութիւնը) ու դադարեցրել իր անդամակցութիւնը խորհրդարանական մեծամասնութիւն կազմող քաղաքական ուժին, այնուամենայնիւ՝ նրա՝ աւելի քան եօթ տարի քաղաքական գործունէութեամբ զբաղուելու եւ կուսակցական լինելու հանգամանքը, առերեւոյթ կասկած է յարուցում նրա, որպէս Սահմանադրական դատարանի դատաւոր, անաչառ պաշտօնավարման հնարաւորութեան վերաբերեալ: Աւելին՝ անաչառ դիտորդի տեսանկիւնից նման քաղաքական փոխկապակցուածութեան հանգամանքն ինքնին բացառում է նշուած ռիսկերի (վտանգներու) կառավարման հնարաւորութիւնը», կ'ըսուի հանրային կազմակերպութիւններու վերոնշեալ յայտարարութեան մէջ:

Ընդդիմութիւն. «Փաշինեան կը բռնանայ ժողովուրդի ազատ ընտրութեան կամքի վրայ»

Հայաստանի խորհրդարանական ընդդիմութիւնը կ'ահագանգէ, որ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան կը բռնանայ ժողովուրդի ազատ ընտրութեան կամքի վրայ՝ շանթաւ միջոցով փորձելով ստիպել ընտրողներուն 7 Յունիսին քուէարկել իր օգտին, պնդելով, թէ հակառակ պատերազմ պիտի ըլլայ:

«Սա արդէն իսկ քրեական յանցագործութիւն է», կը հակադարձէ «Հայաստան» խմբակցութեան քարտուղար Արծուիկ Միհասեան՝ աւելցնելով. «Սա մարդոց կամքին վրայ ազդելու սպառնալիք է, որ արգիւտած է եւ քրեօրէն պատժելի արարք է»:

«Դուն շանթաւի կ'ենթարկեմ քաղաքացիները, դուն կը սպառնաս քաղաքացիներուն», իր կարգին կը պնդէ «Պատիւ ունեմ» խմբակցութեան պատգամաւոր Թագուհի Թովմասեան՝ խօսքը ուղղելով Փաշինեանին:

Արծուիկ Միհասեանի պնդումով՝ Փաշինեան քրեական յանցագործութիւն կը կատարէ, եւ Գլխաւոր դատախազութիւնը պարտաւոր է վարոյթ յարուցել Քրեական օրէնսգիրքի 421-րդ յօդուածի յատկանիշներով՝ բռնութիւն գործադրելու սպառնալիքի միջոցով ինքնիշխանութենէ հրաժարելուն ուղղուած գործողութիւններու համար: Եթէ Գլխաւոր դատախազութիւնը քայլերու չձեռնարկէ Փաշինեանի յայտարարութիւններուն առնչութեամբ, ապա «Հայաստան» խմբակցութեան քարտուղարը չի բացառեր, որ ընդդիմութիւնը ինք դիմէ իրաւապահ մարմիններուն:

«Փաշինեանի վերընտրուելու դէպքում Հայաստանին նոր պատերազմ կը սպառնայ». Թաթոյեան

24 Մարտին տեղի ունեցած մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին, Հայաստանի մարդու իրաւունքներու նախկին պաշտպան, «Միասնութեան թեւեր» քաղաքական նախաձեռնութեան ղեկավար Արման Թաթոյեան ըսաւ, որ Ազգային ժողովի ընտրութիւններուն «Քաղաքացիական Պայմանագիր» կուսակցութեան յաղթանակի եւ Փաշինեանի վերընտրուելու պարագային Հայաստանին նոր պատերազմ կը սպառնայ:

Ըստ անոր՝ Փաշինեանի սպառնալիքները՝ իր պարտութեան պարագային պատերազմի անխուսափելիութեան գծով, պէտք է ուսումնասիրուի իրաւապահներուն կողմէ, որովհետեւ անոնք կը հակասեն Հայաստանի շահերուն, իսկ յարձակումի մը պարագային պիտի օգնեն Ատրպէյճանին:

Շար. Ա. ԷջԷլ

գաւառներուն մասին: Յաջորդաբար, ան կը նշէ Նորոգուած ազգային տեսլականի մը որդեգրումը, յատկապէս Հայաստանի ներկայ աշխարհաքաղաքական իրադրութեան լոյսին տակ:

Վերլուծական ընդարձակ աշխատասիրութեամբ մը, Հայաստանի Ակադեմիոյ պատմական բաժնի դասախօս Արմէն Մարութեան կը վերլուծէ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման եւ դատապարտման գործընթացի նշանակութիւնը այդ յանցագործութեան հետեւանքներու յաղթահարման գործին մէջ: Ան հանգամանօրէն կը խօսի տարբեր երկիրներու մէջ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման հետեւանքներու ընթացքի եւ պետութիւններու կողմէ ճանաչման ձեւաւորումի փորձերուն մասին, ինչպէս նաեւ կ'արձանագրէ թուրքիոյ պետական հակազդեցութեան քաղաքականութիւնը միջազգային ընտանիքին հանդէպ:

Յունահայ գաղութի քաղաքական գործունէութեան հետ առնչուած շահեկան հարցազրոյց մը ընկերներ Գեղամ Եաղճեանի եւ Թագուր Յովակիմեանի հետ, ընթերցողին տրամադրութեան տակ կը դնէ տասնամեակներու վրայ երկարած Հայ դատի պահանջատիրութեան կարեւոր նուաճումները, որոնց դերակատար եղաւ Հ.Յ.Դ. Յունաստանի Հայ դատի յանձնախումբը: Երկու ընկերները, որպէս յանձնախումբի երկարամեայ անդամներ, հանգամանօրէն կը խօսին յունահայութեան գոյատեւման եւ ինքնահաստատման առաջին տարիներէն ետք, քաղաքական հաստատման եւ պահանջատիրական պայքարի հասունացման հանգրուաններուն մասին:

«Յունաստան» կայքէջին մէջ լոյս տեսած աշխատասիրութեան մը ընդմէջէն, Անի Արիկեան կը կազմէ մանրամասն նկարագրականը Հայ դատի ռաիվիրաններէն եւ յունահայ գաղութին մէջ պատմական ու քաղաքական կեդրոնական դերակատարութիւն ունեցած Գաբրիէլ Լազեանի կենսագրութեան: Անուն մը, որ իր հետքը թողցնէր գաղութի կազմաւորման մէջ, դառնալով նաեւ Հ.Յ.Դ. աշխակցութեան ղեկավար անդամ, որուն վաստակը անմար կը մնայ յունահայութեան պատմագրութեան մէջ:

Յունահայ անցեալի մտաւորական դէմք Յակոբ Ծելալեանի մենագրութիւնը Գործուի հայկական գաղութին մասին, պատմական նկարագրումներով լեցուն վկայութիւն մըն է, որուն հիմքը կազմած են հայկական եւ օտար աղբիւրներ: Հակառակ իր նօսրացման ու անհետացման, Գործուի հայկական գաղութը դարձաւ հաւաքավայրը մտաւորականներու բացառիկ աստղաբոյլի մը ինչպէս Վահան Թէքեան, Նշան Պէշկապաշեան, Թեոթիկ, Գեորգ Կառվարեց եւ ուրիշներ, որոնք եղան մագապուրծ ազատած հայ որբերու հոգածութեան անխոնջ պահապանները:

Յատկանշական է լուսանկարչական հարուստ հաւաքածոն, որ կը հրամցուի ըն-

թերցողին:

Ան կ'ընդգրկէ 1975-1985 թուականներէն սկսած զարթօնքը խտացնող կենդանի դրուագները՝ բողոքի ցոյցերէն մինչեւ Յունաստանի տարբեր քաղաքներու մէջ կազմակերպուած Նստացոյցերն, փառատօները եւ երիտասարդական Նախաձեռնութիւնները, որոնք ո՛չ միայն լսելի դարձուցին հայութեան արդար ծայրը, այլեւ կազմեցին յունահայ երիտասարդութեան համախմբման եւ ազգային ինքնավստահութեան կոնուանը:

Նոյն հետաքրքրութեամբ կարելի է տեսնել յունահայ պահանջատիրական գործունէութեան ընթացքին հրատարակուած որմագիւղները որպէս քարոզչական «...անցեալի» գրաւիչ գործիք մը: Հետաքրքրական հաւաքածոն մեզ կը ճամբորդէ անցեալի տարիները, ուր որմագիւղ կը հանդիսանար ցուցական պայքարի ամենէն յատկաշանական քարոզչական ձեւը, երբ երիտասարդութիւնը հաւատքով կը ձեռնարկէր անոնց տարածման Յունաստանի մեծ քաղաքներու ճամբաներուն վրայ:

Հատորի յունալեզու բաժնին մէջ, ընկ. Մայք Զիլիկիրեան կը փորձէ տարբեր պատմագիտական մօտեցում մը, այս անգամ ներկայացնելով հայկական ներկայութիւնը Յունաստանի մէջ 19-րդ դարու վերջաւորութեան: Յատկանշական են յեղափոխական գործունէութեան արձանագրութիւնները, հայկական փոքր համայնքի կեանքը եւ գոյատեւման ջանքերը, միաժամանակ սատար հանդիսանալով Հայաստանի հողերուն վրայ տարուած ազատագրական պայքարին: Համայնք մը, որ հետագային ուռճացաւ Փոքր Ասիոյ աղէտէն ապաստանած հայութեան հսկայ զանգուածներով եւ հիմը կազմեց գաղութի պատմութեան հաստատումին: Բացառիկ հատորը կ'ամփոփուի Ասպետ Մանճիկեանի պատմական աշխատասիրութեամբ (յունարեւի թարգմանուած ընկ. Արաքսի Արելեան-Գոլանեանի կողմէ), որ կը վերլուծէ հայերու ներկայութիւնը յունական տարածքներուն վրայ, սկսելով 5-րդ դարէն եւ հասնելով մինչեւ Ա. աշխարհամարտի օրերը:

Յօդուածագիրը կը նշէ բիւզանդական տարիներու պատմագիտական տուեալները, ապա կը ներկայացնէ միջնադարեան տարիներու օսմանեան տիրապետութեան տակ պատմական տարբեր հանգրուանները, յանգելով մինչեւ գաղթականներու երեւումը Յունաստանի ափերուն վրայ:

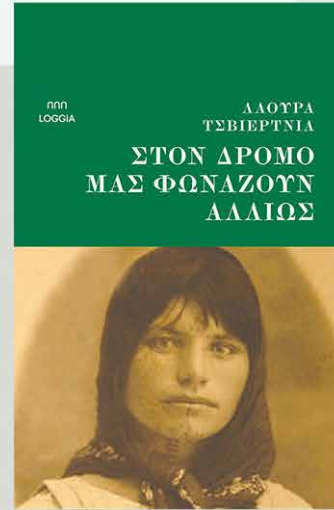
«Ազատ Օր»-ին կողմէ հրատարակուած բացառիկ այս հատորը յունահայ գաղութի քաղաքական եւ պահանջատիրական 60-ամեայ գործունէութեան հանդէպ տուրք մը ըլլալէ անդին, կը հանդիսանայ պատմական ուղեցոյց մը յունահայ երիտասարդութեան համար, որպէս հանգանակ քաղաքական միտքի զարգացման՝ Հայ դատի հետապնդման երկար ճամբուն վրայ:

Հատորը կարելի է ապահովել դիմելով «Ազատ Օր»-ի խմբագրատունը եւ ակումբները:

BIBΛΙΟΥ ΣΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΜΑΣ ΦΩΝΑΖΟΥΝ ΑΛΛΙΩΣ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

ΛΑΟΥΡΑ ΤΣΙΒΕΡΤΝΙΑ

Θα μιλήσουν για το βιβλίο:

ΛΑΟΥΡΑ ΤΣΙΒΕΡΤΝΙΑ

Συγγραφέας

(σε διαδικτυακή σύνδεση)

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Μεταφραστής

OBANNEΣ ΓΑΖΑΡΙΑΝ

Μέλος της Αρμένικης

Εθνικής Επιτροπής Ελλάδας

Αίθουσα της λέσχης «Αράμ Μανουκιάν»
(Μήτρου Σαρκουδίνου 120, 11745 Αθήνα)

Τετάρτη 01/04/2026 19.00

οηη
LOGGIA

Չորեքշաբթի, 1 Ապրիլ 2026, Ժամը 19:00-ին,

Ֆիքսի «Արամ Մանուկեան» ակումբին մէջ տեղի պիտի ունենայ գիրքի ներկայացում:

Խօսք պիտի առնեն՝

- Գիրքի հեղինակ Լաուրա Տվերտնիա (համացանցի միջոցով),

- Վասիլիս Քոսթոպուլոս (գիրքի թարգմանիչ),

- Հ.Յ.Դ. Յունաստանի Հայ դատի յանձնախումբին կողմէ ընկ. Յովհաննէս Ղազարեան

Հ.Կ.Խ-ի

Զաւարեան ազգային Վարժարանի
«Հայաստան Ուշագիւտ» Մանկապարտէզ

Բաց Դռներու Օր

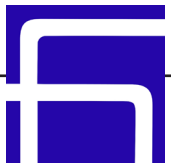
Ուրբաթ 3 Ապրիլ 2026,
առաւօտեան՝ 09:30- 12:00

Ողբալացի
Արմենիկոյ Կսանոյ Տաւրոյ Նիկաի

Իմերա Դնարմի

Փարսկի 3 Ապրիլ 2026
09:30 թ.մ- 12:00 թ.մ

Արմենիկոյ Օրթօժի Եկկլիսի 12
թղ. 2104934427

Փառությամբ

Յիշատակի Երեկոյ Ռոտոսի մէջ

18 Մարտ 2026-ին, իւրայատուկ յիշատակի ելոյթ մը կազմակերպուեցաւ Ռոտոս կղզիի «Նեսթորիսի» հիմնարկի հանդիսասարահէն ներս, յարգելու համար Համագային կրթական եւ մշակութային միութեան տեղւոյն «Տիգրան Երկաթ» մասնաճիւղի ատենապետուհի եւ գրագետ, վաղամերիկ հարա Քէօւէյեանի յիշատակը: Հանգուցեալը, որպէս մտաւորական եւ կրթական մշակ, բացի իր գրական աշխատանքէն, ետին թողեց յիշատակներով լեցուն անցեալ մը Ռոտոսի մշակութային կեանքէն ներս, իսկ մասնաւորապէս աչքի ինկաւ որպէս Համագայինի եռանդուն անդամ, յարգանք տաժելով իր շուրջիններուն մօտ:

Ելոյթը տեղի ունեցաւ «Կինը յիշողութեան ու աւանդութեան ընդմէջէն» խորագիրի ընտրութեամբ եւ վաշեց բարձր ներկայութիւնը Յունաստանի թեմի Առաջնորդ Տ. Սահակ եպս. Եմիշեանի: Անոր կողքին գտնուեցան Համագայինի Շրջ. վարչութեան ատենապետուհի ընկ. Յովհաննա Մանուկեան եւ Հ.Յ.Դ. Հայ դատի յանձնախումբի անդամ ընկ. Խաչիկ Խաչատուրեան: Ներկայ էին կղզիի Մետրոպոլիտի ներկայացուցիչ հոգեւորականը, փոխմարզպետը, փոխքաղաքապետը, Յունաստանի արհեստագիտութեան կաճառի քարտուղարը, Ռոտոսի արհեստից թանգարանի վարչութիւնը, հասարակական եւ մշակութային կառոյցներու ներկայացուցիչներ. Նաեւ սրահը լեցուն էր մշակութասէր հասարակութեամբ:

Բացի Համագայինի մասնաճիւղէն, երեկոյի համակազմակերպիչներն էին Ռոտոսի Յոյն կիներու «Էրդանի Աթինա» ակումբը, Պոնտոսցիներու «Տիյէնիս» եւ Ռոտոսի կիպրացիներու միութիւնները:

Բացման խօսքով հանդէս եկաւ վարչութեան անդամ Նելլի Սահաքիտու, որ անդրադարձաւ ելոյթի իմաստին մասին եւ հակիրճ Նշում կատարեց օրուան պատուոյ դէմքին ամենութեամբ:

Կնոջ ունեցած դերին մասին իբրեւ ընկերութեան սիրտ եւ աւանդութեան պահպան նիւթին ընդմէջէն, գրագետ եւ Ռոտոսի Գրականութեան Տան նախագահ Մանուիլ Մաքրիս անդրադարձաւ խորա Քէօւէյեանի թողած աւանդին, ուրուագծելով անոր անձնաւորութիւնը եւ մտաւորական կերպարը, որպէս կին մշակ, գրական դէմք եւ մշակոյթի գործիչ:

Խօսքերու կարգին, Առաջնորդ Սրբազան հայրը ողջունեց ելոյթը, իր երախտագիտութիւնը յայտնելով կազմակերպիչներուն: Ան Նշեց մարդկային առաքինութիւններու արժէքը, յատկապէս մտաւոր եւ ընկերային ծառայութիւն ցուցաբերած մարդոց աշխարհէն ներս:

Ելոյթը համեմուած էր գեղարուեստական յայտագիրով ու աւանդական երգերու ներկայացումով: ժողովրդային գործիքներու կատարողութեամբ, մեկնաբանուեցան յատկանշական երգեր, իսկ Նոյն պահուն, Ռոտոսի «Լիխնարի» ծայնասփիւռի կայանի խօսնակ Փանայոթիս Խրիսթֆորու ուղղակի սփռում կատարեց եթերէն, ծանօթացնելով ելոյթի յայտագիրը կղզիի ունկնդիրներուն:

Այցելութեան ծիրէն ներս, Առաջնորդ Սրբազան հայրը, ընկերակցութեամբ Հայ դատի յանձնախումբի եւ Համագայինի ներկայացուցիչներուն, այցելութիւն կատարեց Մետրոպոլիտին եւ շերմ ընդունելութիւն ստացաւ Մետրոպոլիտի ներկայացուցիչ վարդապետին կողմէ: Սիրալիւր մթնոլորտի մէջ, խօսակիցները ընդգծեցին հայ-յունական դարաւոր կապերը, որուն պատմական

հետքերը կը հասնին մինչեւ հիւսիսային դարերը: Նաեւ, շեշտուեցան բարեկամական եւ գործակցական ներկայ յարաբերութիւնները զանազան բնագաւառներէն ներս: Նշենք, որ յունահայ պատուիրակութեան այցելութեան հոգատարութիւնը, ինչպէս նաեւ ելոյթի հովանաւորու-

թիւնը ստանձնած էր կղզիի «Սեմիրամիս» հիւրանոցը, որ ամէն առիթով զօրավիգ կը կանգնի հայկական ներկայութեան եւ պատշաճ հիւրասիրութեամբ կը պատուէ գաղութային ներկայացուցիչներու մասնակցութիւնը մշակութային ձեռնարկներուն:

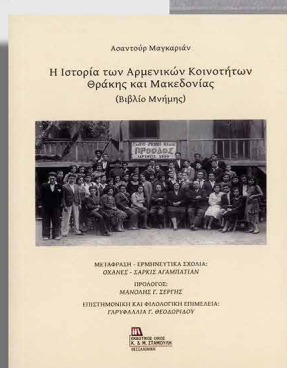
ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Η Αρμενική Κοινότητα Θεσσαλονίκης, η Φιλόπτεχος Αδελφότης Ανδρών Θεσσαλονίκης και το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης έχουν την τιμή να σας προσκαλέσουν στην παρουσίαση του βιβλίου του Ασάντουρ Μαγκαριάν με τίτλο: **“Η ιστορία των Αρμενικών Κοινοτήτων Θράκης και Μακεδονίας”**

Η βιβλιοπαρουσίαση θα πραγματοποιηθεί την

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026
και ώρα 19.00

Τοποθεσία
Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης
Φουαγιέ Μ2
25ης Μαρτίου & Παραλία, Θεσ/νίκη

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Χαιρετισμοί:
Χρίστος Γαλιθαίος
Βιογράφος, Καθ. Διευθυντής Μεγάλου Μουσικής Θεσσαλονίκης, Πρόεδρος της Αρμενικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης
Γιώργος Κωνσταντινίδης
Δικηγόρος, Αρχιμουσικός, Πρόεδρος της Φιλόπτεχου Αδελφότητας Ανδρών Θεσσαλονίκης

Ομιλητές:
Αντώνης Σταμούλης
Εκδότης
Λεωνίδας Ντιτσιζιάν
Εντεταλμένος Διδάσκων Ιστορίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο
Άγγελος Συρίγος
Καθηγητής Διεθνούς Δικαίου και Εξωτερικής Πολιτικής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο
Σαρκίς Αγαπατιάν
Συγγραφέας, μεταφραστής
Συντονίζει ο δημοσιογράφος Παναγιώτης Κρινής

Αποσπάσματα από το βιβλίο θα διαβάσει η ηθοποιός Κατερίνα Μπουδούμη

Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ հիմնադրութեան 100-ամեակ

Քսանթիի եկեղեցւոյ հիմնադրութեան մեծաշուք տօնակատութիւնները

Քսանթիի հայկական համայնքը ազգային ջերմ օրեր վայելեց 20-22 Մարտ 2026 ժամանակամիջոցին, քաղաքի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ հիմնադրութեան 100-ամեակի ելոյթներու ծիրէն ներս: Աթենքէն եւ Թրակիոյ հայաշատ շրջաններէն բազմաթիւ ուխտաւորներու ներկայութիւնը յատուկ փայլ մը տուաւ տօնախմբութեան, միաժամանակ հայկական ջերմ մթնոլորտի ստեղծման լաւագոյն առիթը հանդիսացաւ:

Տօնակատարութիւններու շարքը սկսաւ Ուրբաթ, 20 Մարտի երեկոյեան, եկեղեցւոյ կից գտնուող սրահին մէջ: Աթենքէն հասած ուխտաւորներու խումբը եւ տեղացի հայութիւնը միասնաբար վայելեցին հայկական երգի ու երաժշտութեան պահեր, խրախմբանքի ոգեւորիչ մթնոլորտի ստեղծումով: Նշենք, որ Աթենքի ուխտաւորներու ներկայութիւնը կազմակերպուած Եր Յունահայոց Ազգային վարչութեան կողմէ, որուն հրաւերին ընդառնալով մեծ թիւով ազգայիններ ու միացան ուխտագնացութեան:

Ազգային վարչութեան անունով խօսեցան անդամ Չապէլ Այվազեան եւ տեղւոյն Թաղային խորհուրդի ատենապետ Թագուր Գարաօղլանեան, որոնք բարի գալստեան խօսքերով դիմաւորեցին հիւրերը: Երեկոյին իրենց մասնակցութիւնը բերին հոգեւոր հովիւ Ս. Դանիէլ քնյ. Գա-

լօլլեան եւ շրջանի երգչախումբը, որոնք հայկական երգերով ստեղծեցին հայաբոյր եւ ոգեշունչ մթնոլորտ:

Շաբաթ, 21 Մարտի երեկոյեան, քաղաքի համալսարանի հանդիսասրահին մէջ, տեղի ունեցաւ եկեղեցւոյ հիմնադրութեան 100-ամեակի յոբելեանական հանդիսութիւնը, հայ եւ յոյն պաշտօնական հիւրերու ներկայութեամբ եւ խնամքով պատրաստուած յայտագիրի գործադրութեամբ: Ելոյթը կը վայելէր Յունաստանի հայոց թեմակալ Առաջնորդ Ս. Սահակ եպս. Եմիլեանի բարձր ներկայութիւնն ու հովանաւորութիւնը, իսկ անոր կողքին գտնուեցան Ազգային վարչութեան ատենապետ Նազար Աւագեան եւ անդամները: Նոյնպէս, իր ներկայութեամբ ելոյթը պատուեց Յունաստանի Հայ աւետարանական համայնքի հովիւ վեր. Վիգէն Զուլպեան: Ներկայ էր նաեւ Հ.Յ.Դ. Յունաստանի Կեդր. կոմիտէի անդամ ընկ. Յարութիւն Սպարթալեան, նաեւ շրջաններու թաղային խորհուրդներու անդամներ, միութեանց ներկայացուցիչներ եւ հայերու ստուար թիւ մը: Յունական կողմէն, իրենց ներկայութիւնը հաստատեցին Քսանթիի Մետրոպոլիտ Փանտելէիմոն, շրջանի երեսփոխաններու ներկայացուցիչներ, քաղաքապետը, 4-րդ գորաբանակի ներկայացուցիչը եւ այլ պաշտօնատարներ:

Հրապարակային ելոյթի բացումը կատարեց Արթին Քիրքճեան, որ պատմական անդրադարձով մը ուրուագծեց հայերու ներկայութիւնը 1880-էն ետք, հասնելով մինչեւ 1922-ի գաղթականական հոսանքները: Նշեց, թէ 1923-ին հայ համայնքը ստացաւ պաշտօնական ճանաչում: Ան նաեւ ընդգծեց եկեղեցւոյ 100-ամեակի նշանակալից տարեդարձը, որպէս ազգային ինքնութեան, հաւատքի ու լեզուի պահպանման անկիւնադարձային հանգրուան:

Յաջորդաբար, ողջոյնի խօսքով հանդէս եկաւ Առաջնորդ Սրբազան հայրը, որ յատուկ շեշտով շնորհաւորեց եկեղեցւոյ 100-ամեակը, ծանրանալով հայ ժողովուրդի հաւատքի գործութեան եւ ազգային դիմագիծը վառ պահելու տեսական ջանքին վրայ: Ողջոյնի խօսքերով հանդէս եկան Մետրոպոլիտը եւ քաղաքապետը, շնորհաւորելով Քսանթիի հայութիւնը:

Յոբելեանական ելոյթի գլխաւոր բաժինը պատմագիտական զեկուցումներու ներկայացման շարք մըն էր, որուն մասնակցեցան ակադեմական դասախօսներ եւ գիտաշխատողներ:

Առաջին հերթին, ծանօթ պատմաբան ԴարուՖալիա Թետտորիտու պատմական լայն անդրադարձով մը, ներկայացուց Քսանթիի հայկական գաղութի ստեղծումը 19-րդ դարէն, հասնելով մինչեւ մեր

օրերը, ապա շրջագիծի մէջ առաւ հայութեան բազմատեսակ գործունեութեան ու յարաբերութիւններու ոլորտը յունական իրականութեան մէջ:

Յաջորդ զեկուցաբերը, ճարտարագետ Իրինի Տեթինէ, ներկայացուց Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ ճարտարագիտական արժէքը, որպէս հնամեայ եկեղեցի: Ան նշեց հայկական զարդարանքներու ու ոճի մանրամասնութիւնները, զանոնք կապելով քաղաքի ճարտարապետական հարստութեան հետ:

Քսանթիի համալսարանի բիւզանդական արուեստի դասախօս Եորդոս Տիդարաս մանրամասն նշումներ կատարեց եկեղեցւոյ սպասներուն եւ սրբապատկերներուն մասին, ներկայացնելով անոնց պատմական արժէքը իբրեւ հայկական ծիսակատարութեան իւրայատուկ նմուշներ:

Արուեստագետ եւ գիտնական Տիմիթրա Լագիտու, որպէս շարունակութիւն Նախորդ նիւթին, անդրադարձաւ եկեղեցւոյ սպասներու պահպանման կարելիութեան մասին, որ փոխանցուեցաւ սերունդէ սերունդ եւ դարձաւ հայկական համայնքի կարեւոր պարտականութիւններէն մէկը:

Բոլոր ներկայացումները ճոխացան սահիկներու ցուցադրութեամբ, աւելի ուղի եւ հարազատ դարձնելով ներկայա-

Մ. Աստուածածին եկեղեցւոյ հիմնադրութեան 100-ամեակ

ցում և փութիւնը այլազանութիւնը եւ հաղորդականութիւնը:

Յանուն Թաղային խորհուրդին, Թաղոր Գարաօղլանեան յիշատակի խաչքարեր նուիրեց չորս դասախօսներուն, ինչպէս նաեւ նման նուէր մը յանձնեց Ազգային վարչութեան երկարամեայ նախկին ատենապետ Թաղոր Յովակիմեանին, իր ունեցած կարեւոր գործակցութեան ու անմիջական նեցուկին համար համայնքին հանդէս:

Գեղարուեստական յայտագիրը հայկական հոգեւոր երաժշտութեան մատուցում մըն էր, որ կատարեց Թրակիոյ եկեղեցիներու միացեալ երգչախումբը, ղեկավարութեամբ շրջակի հոգեւոր հովիւ Տ. Դանիէլ քհնյ. Գալօլեանի: Երգչախումբի կատարողութիւնը յուզիչ էր եւ խլաց ներկաներու ջերմ գնահատանքը:

Ելոյթի աւարտին, Առաջնորդ Սրբազան հայրը յատուկ յուշատախտակով մը պարգեւատրեց Թաղոր Գարաօղլանը, գնահատելով անոր բազմամեայ եւ անշահախնդիր գործունէութիւնը տեղւոյն համայնքի եւ թաղային խորհուրդի կազմէն ներս:

Ելոյթէն յետոյ, ժողովուրդը բոլորուեցաւ քաղաքի հիւրանոցի շքեղ սրահէն ներս, ուր յաջորդեց խրախճանք սիրուած երգչուհիներ Յասմիկ Բեկլարեանի եւ Հռիփսիմէ Դանիէլեանի կատարողութեամբ: Հայկական երգերու ու եղանակներու ինչիւնները զուարճացուցին ներկաները եւ ստեղծեցին ոգեւորիչ մթնոլորտ մը:

Կիրակի, 22 Մարտի առաւօտուն, հայութեան ժամադրաւարը եղաւ Մ. Աստուածածին եկեղեցին, ուր հանդիսաւոր պատարագով մը Նշուեցաւ եկեղեցւոյ 100-ամեայ փառաւոր տարեդարձը: Պատարագը մատուցեց եւ յաւուր պատշաճի քարոզեց թեմակալ Առաջնորդ Սրբազան հայրը, իսկ հոգեգմայլ երգեցողութիւնը կատարեց միացեալ դպրաց դասը, խմբավարութեամբ Տ. Դանիէլ քհնյ. Գալօլեանի:

Եկեղեցին լեցուն էր խումներամ բազմութեամբ եւ ուխտաւորներով, ինչպէս նաեւ ներկայ եղան յոյն Մետրոպոլիտը եւ գորաբանակի բարձրաստիճան սպայ մը: Պատարագիչ Սրբազան հայրը վերառնելով Դատարարի Կիրակիի խորհուրդը

շեշտեց աղօթքի կարեւորութիւնը: Ապա, անդրադարձաւ Քսանթիի Մ. Աստուածածին եկեղեցւոյ 100-ամեակի յիշատակի ոգեկոչման: Սրբազան հայրը մատնանշեց Քսանթիի հայ համայնքի հաւատքի մարմնացումը Մ. Աստուածածին եկեղեցւոյ միջոցաւ: Ան շեշտեց, թէ աղօթքի տունը միաւորեց սերունդները: 100 տարի Մ. Աստուածածին եկեղեցւոյ պատերը հաւատացեալներու աղօթքով կենդանա-

ցան, շունչ առին: Դատարարի Կիրակի մեզ կը հրաւիրէ յարատեւ աղօթել. այսօր բոլորս կը հրաւիրուինք մեր աղօթքը միախառնել 100 տարուան սերունդներու աղօթքին եւ փոխանցել զայն գալիք սերունդներուն:

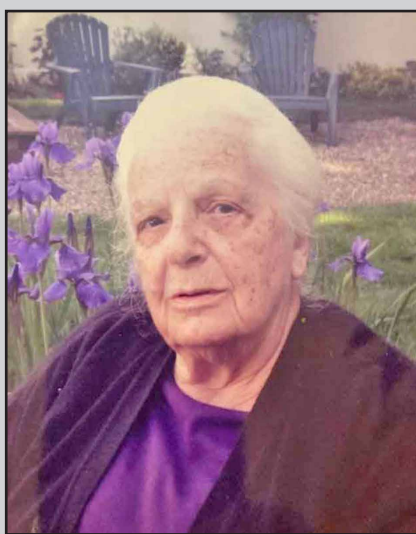
Մ. Աստուածածին եկեղեցւոյ հիմնադրութեան 100-ամեակի յոբելեանական տարեդարձը ազգային վերելքի եւ համախմբութեան առիթ դարձաւ շրջա-

նի հայութեան եւ այլ քաղաքներ ժամանած հայրենակիցներուն համար: Կարելի է անվարան յայտնել, թէ թաղային խորհուրդի եւ յարակից կառոյցներու տընաշան ծրագրումով, հնարաւոր եղաւ ժողովուրդին հրամցնել բարձրօրակ ելոյթներ, ստեղծելով խանդավառ եւ հայաբոյր մթնոլորտ մը, սատարելով համայնքի յարատեւման ներուժին ու ապագայի նոր իրագործումներու յանձնառութեան:

Մահացաւ Բարսեղ Կանաչեանի դուստրը՝ Սեդա Կանաչեան-Թիւսիւզեան

Հանրահռչակ յորինող-երաժշտագետ Բարսեղ Կանաչեանի դուստրը՝ Սեդա Կանաչեանը (ծնած՝ Կիպրոս, 19 Նոյեմբեր 1926-ին), մահացաւ խոր ծերութեան մէջ, Կիրակի, 22 Մարտին, Միացեալ Նահանգներ: Երկու տարեկանին իր մայրը (Քնար) կորսնցուցած՝ ան չգրկուեցաւ մայրական գուրգուրանքէ: Որոշ ժամանակաշրջանէ մը ետք Բարսեղ Կանաչեան ամուսնացաւ Քրիստինէ Գալֆայեանին հետ, որ «Մամի» անունով ճանչցուելով իր մտերիմներուն կողմէ՝ լաւապէս հոգ տարաւ Սեդային եւ քոյրերուն (Այտա եւ Ռիթա):

Իր հօր տեսողութիւնը տկարացած ըլլալով՝ ան 17 տարեկանին սկսաւ աշխատիլ Պէյրութի «Լ'Օրիան» (այժմ՝ «Լ'Օրիան-Լը ժուր») օրաթերթին համար: Տարի մը ետք Սեդա ընտանիք կազմեց հալէպահայ Նշան Թիւսիւզեանին հետ: Ամուլ բախտաւորութեաւ չորս զաւակներով՝ Ծովիկ (մահացած), Վահէ (ամուսնացած՝ Նուշիկին հետ), Տոյիկ (ամուսնացած՝ Արա Շամլեանին հետ), եւ Շադիկ (մահացած): Իբրեւ դուստր, կին, մայր եւ մեծ մայր՝ Սեդան եղաւ նուիրեալ, անբասիր եւ առատաձեռն:

Լիբանանահայ մշակութային կենքին մէջ Սեդա Կանաչեան-Թիւսիւզեան իր աշխատանքներով եւ ծառայութեամբ ունեցած է իր վաստակը, որ միայն յարգանք կը պարտադրէ:

Երկար տարիներ եղած է Համագգայինի «Գուսան» երգչախումբի անդամ:

Թիւսիւզեան 45 տարիներու ընթացքին Համագգայինի «Կոմիտաս» մասնաճիւղին մէջ յարատեւ աշխուժութեամբ գործեց: Ան եղաւ կամաւոր աշխատանքի հերոսուհի՝ Լիբանանահայ օգնութեան խաչի «Արաքսի Պուղուրճեան» ընկերաբժշկական կեդրոնի եւ Պէյրութի ամերիկեան համալսարանի հիւանդանոցին մէջ կատարած լայնածաւալ աշխատանքներուն ընդմէջէն:

Սեդային եւ Նշանին տունը դարձած էր ակումբ-հաւաքատեղի՝ մշակութային ու մշակութային շէն օճախ, ուր համախմբումները կը վերածուէին իսկական գեղարուեստի երեկոներուն: Ամուսնոյն մահէն ետք ալ Սեդային Պէյրութի (Քանթարի) տունը միշտ ալ բաց մնաց բոլորին եւ յատկապէս Համագգայինի մտաւորականներուն եւ արուեստագետներուն համար:

Άρθρο

Το τελευταίο αρμενικό χωριό της Τουρκίας, το Βακέφ, επιβιώνει - αλλά για πόσο ακόμη;

Tou Lorenzo Riva

Οι Χαμιτικές Σφαγές, οι σφαγές των Αδάνων του 1909 και η Γενοκτονία των Αρμενίων το 1915 οδήγησαν στη σχεδόν ολοκληρωτική εξαφάνιση της χιλιετούς αρμενικής παρουσίας στην περιοχή που σήμερα αποτελεί την Τουρκία. Σήμερα ελάχιστα ίχνη αυτής της ιστορικής κοινότητας έχουν απομείνει, όπως η ερειπωμένη πόλη της Άνι. Οι ιστορικές πόλεις και τα χωριά της Δυτικής Αρμενίας και της Κιλικίας — ανάμεσά τους οι Καρς, Βαν, Αρνταχάν, Σις, Άδανα και Αγιάς — δεν κατοικούνται πλέον από χριστιανούς Αρμένιους. Η μοναδική εξαίρεση είναι ο μικρός οικισμός Βακίφλι (αρμενικά Βακέφ), που βρίσκεται στην επαρχία Σαμαντάγ της επαρχίας Χατάι. Εκεί, λίγα σπίτια, λουσμένα στον μεσογειακό ήλιο, διατηρούν την κληρονομιά μιας μακράς και συχνά οδυνηρής ιστορίας.

Η αντίσταση στο Μουσά Νταγ

Ιστορικά, η περιοχή της Αντιόχειας φιλοξενούσε μια σημαντική αρμενική μειονότητα. Όπως και άλλες αρμενικές κοινότητες, επλήγη από τις οθωμανικές εκτοπίσεις κατά τη διάρκεια του Μεντς Γεζέρν. Ωστόσο, η περιοχή υπήρξε επίσης το θέατρο μιας από τις πιο γνωστές πράξεις αρμενικής αντίστασης, γεγονός που ενέπνευσε τον συγγραφέα Φραντς Βέρφελ να γράψει το μυθιστόρημα Οι Σαράντα Ημέρες του Μουσά Νταγ. Τον Ιούλιο του 1915 οι οθωμανικές δυνάμεις επιχείρησαν να συλλάβουν τον άμαχο πληθυσμό έξι χωριών: Καπουσουγιού, Γιογουνόλουκ, Μπαταγιαζ, Χιντίρμπεϊ, Ερικλικουγιού και Βακίφλι. Καθώς οι τουρκικές δυνάμεις πλησίαζαν, οι κάτοικοι κατέφυγαν στο Όρος Μουσά, αποφασίζοντας να αντισταθούν. Οι Αρμένιοι μαχητές απώθησαν τις επιθέσεις επί 53 ημέρες, μέχρι που τον Σεπτέμβριο διασώθηκαν από το γαλλικό ναυτικό, το οποίο εντόπισε στο βουνό ένα πανό με την επιγραφή: «Χριστιανοί σε κίνδυνο — σώστε μας». Ο πληθυσμός επέστρεψε στα σπίτια του το 1918, όταν η Γαλλία ανέλαβε τον έλεγχο του Σαντζακιού της Αλεξανδρέττας στο πλαίσιο της Γαλλικής Εντολής στη Συρία.

Από την αυτονομία στην προσάρτηση

Κατά τη γαλλική διοίκηση, η περιοχή της Αντιόχειας κατέκτησε καθεστώς αυτονομίας βάσει της Συνθήκης της Άγκυρας του 1921, η οποία υπογράφηκε μεταξύ της κυβέρνησης του Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ και της Γαλλίας. Η περιοχή χαρακτηριζόταν από μεγάλη εθνοθρησκευτική ποικιλία. Σύμφωνα με την απογραφή του 1936, οι Τούρκοι αποτελούσαν το 39% του πληθυσμού, οι Αλαουίτες το 28%, οι Αρμένιοι το 11% και οι σουνίτες Άραβες το 10%. Το υπόλοιπο 12% αποτελούνταν από Άραβες χριστιανούς, Εβραίους, Κούρδους και Έλληνες. Ωστόσο, ο Μουσταφά Κεμάλ επιδίωκε την ένωση της περιοχής με την Τουρκία. Παρότι πολλοί Τούρκοι κάτοικοι του σαντζακιού υποστήριζαν την προσάρτηση, οι Αρμένιοι, οι Έλληνες και οι Άραβες αντιτάχθηκαν σε αυτήν. Στις 2 Σεπτεμβρίου 1938 μια τοπική συνέλευση, στην οποία κυριαρχούσε το τουρκικό στοιχείο, ανακήρυξε τη Δημοκρατία του Χατάι, υπό κοινή γαλλοτουρκική εποπτεία. Παρά την τυπική ανεξαρτησία της, η περιοχή ελεγχόταν ουσιαστικά από την Άγκυρα. Πρόεδρος ήταν ο Τεϊφούρ Σοκμέν και πρωθυπουργός ο Αμπντούρραχμάν Μελέκ, και οι δύο μέλη του τουρκικού κοινοβουλίου εκείνη την περίοδο. Στις 29 Ιουνίου 1939 πραγματοποιήθηκε δημοψήφισμα για την ένωση με την Τουρκία. Το αποτέλεσμα — το οποίο πολλοί θεωρούν νοθευμένο λόγω πολυάριθμων παρατυπιών — έδωσε σαφή νίκη στους υποστηρικτές της ένωσης. Η Γαλλία αποδέχθηκε το αποτέλεσμα, επιδιώκοντας να διατηρήσει καλές σχέσεις με την Άγκυρα και να αποτρέψει την προσέγγισή της με τη ναζιστική Γερμανία.

Δημογραφική συρρίκνωση

Μέχρι τον Ιούλιο του 1939 η περιοχή είχε ενσωματωθεί πλήρως στην Τουρκία, γεγονός που προκάλεσε σημαντική δημογραφική μεταβολή. Η αρμενική κοινότητα — όπως και πολλοί Άραβες — εγκατέλειψε την περιοχή, φοβούμενη διακρίσεις και διώξεις. Τα έξι χωριά γύρω από το Μουσά Νταγ μετανάστευσαν στον Λίβανο, με εξαίρεση το Βακέφ, του οποίου οι κάτοικοι αποφάσισαν να παραμείνουν, διατηρώντας τη γλώσσα, την πίστη και τις παραδόσεις τους. Το 1964 το Βακέφ είχε περίπου 320 κατοίκους. Σήμερα ο πληθυσμός του δεν ξεπερνά τους 140. Το μέλλον της τοπικής αρμενικής κοινότητας θεωρείται αβέβαιο, καθώς η έλλειψη εργασιακών ευκαιριών ωθεί πολλούς — ιδιαίτερα νέους — να μεταναστεύουν σε άλλες πόλεις ή στο εξωτερικό. Μόνο στην Κωνσταντινούπολη ζουν περίπου 1.000 πρώην κάτοικοι του χωριού, πολλοί από τους οποίους το επισκέπτονται περιστασιακά.

Κίνδυνος πολιτιστικής και γλωσσικής αφομοίωσης

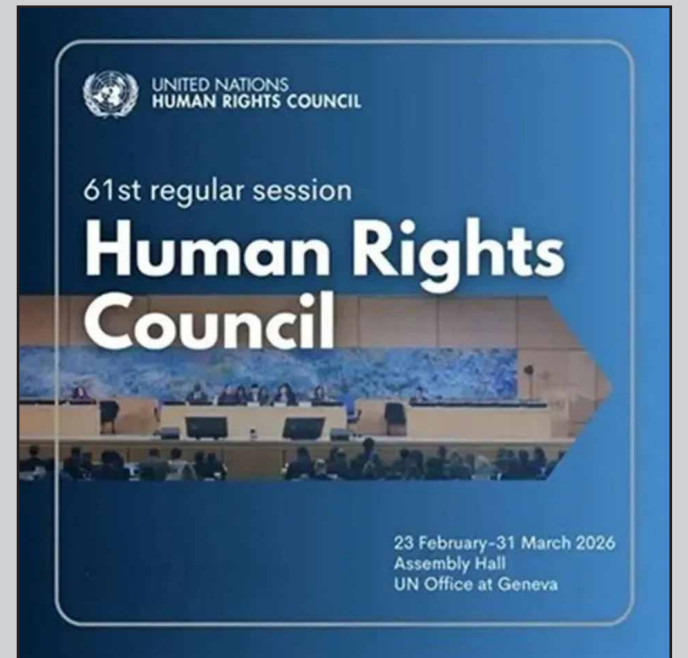
Πέρα από τη μετανάστευση και τη γήρανση του πληθυσμού, σημαντική απειλή αποτελεί και η γλωσσική αφομοίωση. Η τοπική διάλεκτος της δυτικής αρμενικής γλώσσας — που μιλιόταν παραδοσιακά στις οθωμανικές περιοχές — φθίνει σταδιακά. Η αρμενική εξακολουθεί να χρησιμοποιείται στην καθημερινή ζωή και στις θρησκευτικές λειτουργίες, όμως η κοινότητα παραμένει ένα απομονωμένο νησί μέσα σε έναν περίγυρο τουρκόφωνων και αραβόφωνων πληθυσμών. Η τουρκική είναι η μόνη επίσημη γλώσσα του κράτους και κυριαρχεί στη διοίκηση, στον στρατό, στην αγορά εργασίας, στα μέσα ενημέρωσης και στην εκπαίδευση. Επειδή το χωριό δεν διαθέτει σχολείο, οι μαθητές φοιτούν σε γειτονικούς οικισμούς όπου η διδασκαλία γίνεται στα τουρκικά. Η περιορισμένη επαφή με την Αρμενία ή τη διασπορά ευνοεί περαιτέρω τη γλωσσική μετατόπιση.

Νέες απειλές μετά τον σεισμό

Τα τελευταία χρόνια προέκυψε μια ακόμη σοβαρή απειλή. Ο καταστροφικός σεισμός Τουρκίας-Συρίας του 2023 κατέστρεψε ή έπληξε πολλά παραδοσιακά κτίρια, αναγκάζοντας ορισμένους κατοίκους να μεταφερθούν σε προσωρινά καταλύματα ή να εγκαταλείψουν την περιοχή. Μετά την καταστροφή, η ΤΟΚΙ ανακοίνωσε μεγάλο σχέδιο ανοικοδόμησης. Τον Ιανουάριο του 2025 εκπρόσωποι του χωριού — κυρίως ο κοινοτάρχης — συναντήθηκαν με τις επαρχιακές αρχές για τις προτεινόμενες απαλλοτριώσεις. Μετά από συνάντηση με τον κυβερνήτη του Χατάι ανακοινώθηκε ότι στο Βακέφ δεν θα πραγματοποιηθούν απαλλοτριώσεις, λόγω της πολιτιστικής και δημογραφικής ιδιαιτερότητάς του. Ωστόσο, το ευρύτερο αναπτυξιακό σχέδιο συνέχισε να επηρεάζει γειτονικά χωριά και γεωργικές εκτάσεις, ενώ δεν φαίνεται να έχουν δοθεί δεσμευτικές νομικές εγγυήσεις για τον οριστικό αποκλεισμό του Βακέφ από μελλοντικές φάσεις. Τους επόμενους μήνες μπουλντόζες, συνοδευόμενες από αστυνομικές δυνάμεις, εισήλθαν σε ιδιωτικές εκτάσεις στις περιοχές Κουρτντερέσι, Μαγαρατζίκ και Χιντίρμπεϊ, κόβοντας οπωροφόρα δέντρα και καταστρέφοντας πηγάδια και αρδευτικά κανάλια. Κάποιοι κάτοικοι λιποθύμησαν από το σοκ και μεταφέρθηκαν στο νοσοκομείο. Οι ενέργειες αυτές, που πραγματοποιήθηκαν χωρίς προηγούμενη ενημέρωση, προκάλεσαν έντονες αντιδράσεις στις τοπικές κοινότητες. Τον Οκτώβριο κάτοικοι του Βακέφ και των γειτονικών χωριών Καπουσουγιού, Μαγαρατζίκ, Κουρτντερέσικαι Τεκεμπασί διοργάνωσαν διαδηλώσεις εναντίον των απαλλοτριώσεων. Στους διαδηλωτές προστέθηκαν περιβαλλοντικοί ακτιβιστές, ενώ την κινητοποίηση υποστήριζαν πολιτικά κόμματα. Οι διαδηλωτές ζητούν την άμεση παύση των απαλλοτριώσεων και την επιστροφή των κατασχεμένων περιουσιών. Έτσι, το Βακέφ — ήδη το τελευταίο αρμενικό χωριό της Τουρκίας — αντιμετωπίζει σήμερα τον κίνδυνο να χάσει όχι μόνο τη γη του, αλλά και τις ίδιες τις συνθήκες που του επέτρεψαν να επιβιώσει για περισσότερο από έναν αιώνα, διατηρώντας μια μοναδική πολιτιστική και γλωσσική κληρονομιά που αποτελεί ζωντανή μαρτυρία της χιλιετούς αρμενικής παρουσίας στην περιοχή.

(πηγή: Armenian Weekly)

Επικαιρότητα

Επιστολές σε υψηλόβαθμους αξιωματούχους του ΟΗΕ για την προστασία των δικαιωμάτων του λαού του Αρτσάχ

Κατά τη διάρκεια της 61ης συνόδου του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ, ο Μάριο Ναλμπαντιάν, μέλος της Επιτροπής για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Λαού του Αρτσάχ που συστάθηκε από την Εθνοσυνέλευση του Αρτσάχ, πραγματοποίησε συναντήσεις με υψηλόβαθμους αξιωματούχους των Ηνωμένων Εθνών αρμόδιους για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα ζητήματα προσφύγων, καθώς και με άλλους υπεύθυνους αξιωματούχους του Οργανισμού.

Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων συζητήθηκαν τα ζητήματα που παρουσίασε ο Ναλμπαντιάν σχετικά με τα δικαιώματα του λαού του Αρτσάχ, ιδίως το ζήτημα της συλλογικής επιστροφής, η απελευθέρωση των Αρμενίων αιχμαλώτων που κρατούνται στο Αζερμπαϊτζάν, η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και τα προβλήματα του πληθυσμού που έχει βρει καταφύγιο στη Δημοκρατία της Αρμενίας.

Ο Μάριο Ναλμπαντιάν παρέδωσε σε όλους τους υψηλόβαθμους αξιωματούχους επιστολές του Προέδρου της Εθνοσυνέλευσης της Δημοκρατίας του Αρτσάχ, Ασότ Τανιελιάν, καθώς και συλλογικές επιστολές-αιτήματα που έχουν υπογραφεί από τους επικεφαλής των κοινοτήτων του Αρτσάχ.

Στην επιστολή του Προέδρου της Εθνοσυνέλευσης της Δημοκρατίας του Αρτσάχ προς τον Ύπατο Αξιωματούχο του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα αναφέρεται, μεταξύ άλλων:

«Για τον λαό του Αρτσάχ (Ναγκόρνο-Καραμπάχ), απόλυτη προτεραιότητα αποτελεί η συλλογική, ασφαλής και αξιοπρεπής επιστροφή στην πατρογονική μας γη. Ο δεσμός μας με τα σπίτια μας, τα ιερά μας και τους τάφους των προγόνων μας αποτελεί αδιαπραγμάτευτο ανθρώπινο δικαίωμα. Διαρκής ειρήνη στην περιοχή δεν μπορεί να διασφαλιστεί μέσω της νομιμοποίησης της εθνοκάθαρσης: αντιθέτως, απαιτείται η αποκατάσταση των δικαιωμάτων του αυτόχθονος πληθυσμού υπό αξιόπιστες διεθνείς εγγυήσεις ασφαλείας».

Σε συλλογική επιστολή-αίτημα που απευθύνεται προς τον Ύπατο Αξιωματούχο του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και υπογράφεται από περισσότερους από 60 επικεφαλής κοινοτήτων του Αρτσάχ, υπογραμμίζονται οι ακόλουθες προτεραιότητες: η εξασφάλιση ανθρωπιστικής και κοινωνικής στήριξης μέσω κοινωνικών και στεγαστικών προγραμμάτων, η υποχρέωση των διεθνών οργανισμών και των αρχών της Αρμενίας να παρουσιάζουν διαφανή απολογισμό σχετικά με την αποτελεσματικότητα της παρεχόμενης βοήθειας, καθώς και η άσκηση πίεσης προς το Αζερμπαϊτζάν ώστε να σταματήσει η καταστροφή αρμενικών οικισμών στο Αρτσάχ και να διασφαλιστεί μια ασφαλής και αξιοπρεπής επιστροφή.

Στις επιστολές που απευθύνονται προς όλους τους υψηλόβαθμους αξιωματούχους τονίστηκε επίσης η ανάγκη ορισμού αρμόδιου φορέα ή εκπροσώπου για άμεση συνεργασία, προκειμένου να υπάρξει ουσιαστική και σε βάθος κατανόηση των προβλημάτων και των δυσκολιών που αντιμετωπίζει ο λαός του Αρτσάχ.

Επικαιρότητα

Στο Κοινοβούλιο της Μεγάλης Βρετανίας παρουσιάστηκε έκθεση για την καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς στο Αρτσάχ

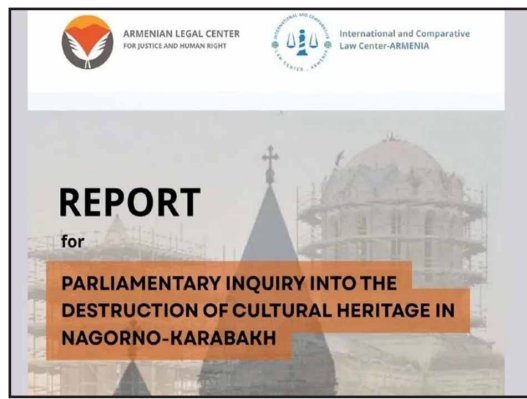
Έκθεση σχετικά με την καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς στο Αρτσάχ παρουσιάστηκε στο Κοινοβούλιο της Μεγάλης Βρετανίας. Τον Οκτώβριο του 2020, κατά τη διάρκεια του πολέμου των 44 ημερών, το Αζερμπαϊτζάν βομβάρδισε δύο φορές τον Καθεδρικό Ναό του Αγίου Σωτήρος στο Σουσί (Γκαζαντσετσότς), ένα από τα πλέον γνωστά αρμενικά θρησκευτικά μνημεία της περιοχής. Αργότερα, όταν το Σουσί πέρασε υπό τον έλεγχο του Αζερμπαϊτζάν, η εκκλησία υπέστη δομικές μετατροπές, με αποτέλεσμα την απομάκρυνση βασικών θρησκευτικών συμβόλων.

Την τύχη του Γκαζαντσετσότς είχαν και άλλες εκκλησίες, ναοί και χατσκάρ του Αρτσάχ. Η εκκλησία του Αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή στο Σουσί («Πράσινη Εκκλησία») καταστράφηκε μετά τον πόλεμο, ενώ σε επίσημες δηλώσεις του Αζερμπαϊτζάν έγιναν προσπάθειες άρνησης της αρμενικής ταυτότητάς της. Παρόμοιες αλλοιώσεις καταγράφηκαν και στην εκκλησία του Βανκασάρ, όπου αφαιρέθηκαν αρμενικές επιγραφές και υπέστησαν ζημιές χριστιανικά σύμβολα, ενώ η εκκλησία της Αγίας Αναλήψεως στο Περτσόρ καταστράφηκε ολοσχερώς.

Πέρα από μεμονωμένα μνημεία, καταγράφηκαν και περιπτώσεις ολοκληρωτικής καταστροφής ολόκληρων οικισμών, μεταξύ των οποίων τα χωριά Μοχρενές και Καρίν Τάκ. Δορυφορικές εικόνες μαρτυρούν εκτεταμένη καταστροφή κατοικημένων περιοχών. Μετά τον πόλεμο του 2020, και ιδιαίτερα ύστερα από τις στρατιωτικές επιχειρήσεις του Σεπτεμβρίου 2023 και τον βίαιο εκτοπισμό περισσότερων από 100.000 Αρμενίων, καταγράφηκαν στο Αρτσάχ πολυάριθμα περιστατικά καταστροφής, αλλοίωσης και ιδιοποίησης αρμενικών χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς.

Το Κέντρο Διεθνούς και Συγκριτικού Δικαίου, σε συνεργασία με το «Αρμενικό Νομικό Κέντρο για τη Δικαιοσύνη και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα», υπέβαλε γραπτή έκθεση στο Κοινοβούλιο της Μεγάλης Βρετανίας σχετικά με την καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς στο Αρτσάχ. Η έκθεση παρουσιάστηκε στο πλαίσιο έρευνας που πραγματοποιείται με πρωτοβουλία του Ινστιτούτου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Διεθνούς Ένωσης Δικηγόρων. Η έρευνα έλαβε χώρα τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο του 2026 στο Κοινοβούλιο της Μεγάλης Βρετανίας.

Η διερεύνηση πραγματοποιείται από κοινού με την Διακομματική Κοινοβουλευτική Ομάδα για το Διεθνές Δίκαιο, τη Δικαιοσύνη και τη Λογοδοσία, καθώς και με τη Διακομματική Κοινοβουλευτική Ομάδα για

την Αρμενία.

Από το 2021 το Κέντρο Διεθνούς και Συγκριτικού Δικαίου πραγματοποιεί συνεχή παρακολούθηση, τεκμηρίωση και νομική αξιολόγηση της κατάστασης της αρμενικής πολιτιστικής και θρησκευτικής κληρονομιάς στο Αρτσάχ. Οι μελέτες του Κέντρου βασίζονται σε πολυεπίπεδη μεθοδολογία, η οποία περιλαμβάνει ανάλυση δορυφορικών εικόνων, μεθόδους επαλήθευσης ανοιχτών πηγών, συμβουλές διεθνών εμπειρογνομόνων, ανάλυση επίσημων δηλώσεων του Αζερμπαϊτζάν και μαρτυρίες εκπροσώπων εκτοπισμένων κοινοτήτων, συμπληρωμένες από υλικό διεθνών οργανισμών και ακαδημαϊκών πηγών.

Οι έρευνες του Κέντρου δείχνουν ότι από το 2021 και έπειτα πολλοί σημαντικοί χώροι αρμενικής πολιτιστικής κληρονομιάς —συμπεριλαμβανομένων εκκλησιών, μοναστηριών, νεκροταφείων, ιστορικών χωριών και μνημείων— έχουν υποστεί κατεδάφιση, δομικές αλλοιώσεις ή έχουν απλώς καταστραφεί. Ανεξάρτητες δορυφορικές μελέτες επιβεβαιώνουν επίσης τη φυσική εξάφανση πολλών οικισμών που προηγουμένως κατοικούνταν από αρμενικό πληθυσμό.

Οι έρευνες τεκμηριώνουν ότι τα καταγεγραμμένα περιστατικά έλαβαν χώρα υπό διαφορετικές συνθήκες: από ζημιές που προκλήθηκαν κατά τη διάρκεια στρατιωτικών επιχειρήσεων έως μεταπολεμικές μετατροπές πολιτιστικών χώρων, όπως η αλλοίωση μνημείων και η αφαίρεση αρμενικών επιγραφών και συμβόλων. Παρότι κάθε περίπτωση αποτελεί αντικείμενο ξεχωριστής μελέτης και έλαβε χώρα υπό τις δικές της ιδιαίτερες συνθήκες, η συνολική εικόνα καταδεικνύει επαναλαμβανόμενη και συνεχιζόμενη βλάβη της πολιτιστικής κληρονομιάς που φέρει την πολιτιστική ταυτότητα.

Οι βίαια εκτοπισμένοι Αρμένιοι του Αρτσάχ έχουν στερηθεί τη δυνατότητα να επισκέπτονται τους τάφους των συγγενών τους και να τελούν τις τελετές μνήμης και πένθους που κατέχουν σημαντική θέση στον αρμενικό πολιτισμό.

Ο αριθμός των επισκεπτών της πόλης Ανί έφθασε τις 450.000

Ο αρχαιολογικός χώρος της πόλης Ανί, ο οποίος περιλαμβάνεται στον Κατάλογο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO, προσελκύει τα τελευταία χρόνια ολοένα και μεγαλύτερο αριθμό επισκεπτών. Μεγάλος αριθμός τουριστών καταφθάνει για να επισκεφθεί την ιστορική πόλη.

Το 2025 η Ανί δέχθηκε περίπου 450.000 επισκέπτες, αριθμός που αποτελεί ρεκόρ, ενώ υπάρχει πρόθεση και αισιοδοξία ότι σε ετήσια βάση ο αριθμός των επισκεπτών θα φθάσει το 1 εκατομμύριο. Ο Μουχαμμέτ Αρσλάν, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Καυκάσου και επικεφαλής των αρχαιολογικών ανασκαφών στον χώρο της Ανί, δήλωσε ότι η πόλη προκαλεί κάθε χρόνο όλο και μεγαλύτερο τουριστικό ενδιαφέρον.

Η Ανί, γνωστή ως «η πόλη των χιλίων και μίας εκκλησιών», υπήρξε τον 10ο και 11ο αιώνα πρωτεύουσα της Βαγρατιδικής Αρμενίας. Βρίσκεται στη δεξιά όχθη του ποταμού Αχουριάν, πάνω σε τριγωνικό οροπέδιο. Η περιοχή κατοικείται από τα αρχαία χρόνια και αρχικά αποτελούσε κτήμα του αρμενικού αριστοκρατικού οίκου των Καμσαράκων. Το 961 μ.Χ. οι Βαγρατίδες την ανακήρυξαν πρωτεύουσα.

Η Ανί ήταν ιδιαίτερα γνωστή για τις εκκλησίες της. Μόνο στο παλατιακό συγκρότημα υπήρχαν επτά εκκλησίες, από τις οποίες η πιο επιβλητική ήταν ο Καθεδρικός Ναός της Αγίας Θεοτόκου.

Άλλες γνωστές εκκλησίες της Ανί ήταν οι ναοί των Αγίων Αποστόλων, του Αγίου Σωτήρος, του Τιγκράν Ονετς και του Μανουτσέ. Ο τελευταίος μετατράπηκε αργότερα σε τζαμί. Σήμερα σώζονται μόνο τα ερείπια αυτών των ιστορικών εκκλησιών, τα οποία αποτελούν σημαντικά μνημεία της μεσαιωνικής αρμενικής αρχιτεκτονικής.

Անթիլիաս

Մեծաշուր հանդիսութեամբ նշուեցաւ Անթիլիասի ուխտի օրը

22 Մարտի առաւօտուն, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Անթիլիասի Մայրավանքի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարը իր Սուրբ Խորանի վարագոյրը բացաւ Գալստեան Կիրակիին՝ նշելով Հայրապետարանիս Ուխտի Օրը:

Արդարեւ, հանդիսաւայտութեամբ Արամ Ա. սրբազնագոյն հայրապետին, Մայրավանքին մէջ Սուրբ Պատարագ մատուցեց եւ յաւուր պատշաճի քարոզեց Լիբանանի Հայոց թեմի առաջնորդ Շահէ Արք. Փանոսեան:

Քարոզին մէջ Շահէ արքեպիսկոպոս անդրադարձաւ տուեալ նուիրական պահին՝ դիտել տալով, որ այդ պահը անցեալի պատմութեան հետ հաղորդակցութեան մէջ դնող առիթ է: Ան յիշեցուց, որ հայ ժողովուրդին մեծ սուրբը 13 տարի Լախախնամութեան տնօրինութեամբ Խոր Վիրապի մթաստուեր պայմաններուն մէջ տաճնաւայեցաւ եւ ապա լոյս աշխարհի վերադարձաւ, որպէսզի մեր ամբողջ ազգը Աստուծոյ ճշմարիտ լոյսի զիտութեան առաջնորդէ:

Սուրբ Պատարագի աւարտին, հայրապետական թափօրը, եկեղեցւոյ դռանը ներքեւ եւ շրջապատուած դարեմանքի սաներով, Կիլիկեան Ուխտի միաբանութեամբ, Լիբանանի Հայոց թեմի քահանայից դասով եւ Հ.Մ.Ը.Մ.-ի սկաւառներով, Կաթողիկոսարանի «Կիլիկիա» թանգարանէն օր մը առաջ դուրս բերուած համաքրիստոնէական եւ մեր եկեղեցւոյ սուրբերու սրբազան մասունքներուն եւ մեր հաւատքի հօր՝ սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ հայրապետին աշին ուղեկցութեամբ, շրջեցաւ Մայրավանքի շրջափակը եւ ուխտաւորներուն բաշխեց մասունքներուն օրհնութիւնը:

Ապա, Վեհափառ Հայրապետը բարձրացաւ Սուրբ Խորան եւ Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ հայրապետի սրբազան աշով կատարեց ջրօհնէքի արարողութիւն:

Նշենք, որ Մայր Տաճարի Սուրբ Խորանին վրայ դրուեցան Լուսաւորիչի աշը, ինչպէս նաեւ սուրբ Սեդրէստրոս ու սուրբ Նիկողայոս հայրապետներուն եւ Պարսամ ճգնաւորին աշերը, որոնք միաբան հայրերու հսկողութեան ներքոյ այդտեղ մնացին մինչեւ ուշ երեկոյ:

ՀԱՄԱՊԱՐԱՅԻՆ «Արշալիր Գալստեան» Բաւերախումբ

WINE BAR

Երբայք 4 Ապրիլ ժամը 19:30
TA DRONE-ԲԱՏՐՈՆ

Diamond ԻՋԼԻ

ԿՈՂՈՊՈՒՏ «MICHELIN» ՍԱՏՆՈՎ
•Երաժշտական խաղաղիր

«Արամ Մանուկեան» ակումբ
(Միտրոն Տարկունց 120, Նոյն Կոմպոս)

Մուտք՝ 10 եւրո խմիչքով
5 եւրո մինչեւ 12 տարեկան

Տեղ ապահովելու համար՝
6944187197 (Նշան)
6985083085 (Թամար)

Նուիրատուութիւններ

Իրենց մօր, մեծ մօր եւ քրոջ՝ ՎԱՐՂՈՒՋԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ մահուան քառասուն- քին առիթով կը նուիրեն.

- Տէր եւ տիկին Յարութիւն եւ Արշա Մանուկեան եւ զաւակները Երուանդ, Անի եւ Սերոբ, տէր եւ տիկին Արմէն եւ Անի Մանուկեան եւ պրն. Կարօ Մարկոսեան (Գանատա) «Ազատ Օր»ի ֆոնտին 100, Հ.Կ.Խաչի Գոքինիոյ «Սօսէ» մասնաճիւղին 100, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Յունաստանի Շրջանային վարչութեան 100, Նէոս Գոգմոսի Ս. Կա- րապետ եկեղեցւոյ 100 եւրօ:
- Նոյն առիթով կը նուիրեն.
- Տէր եւ տիկին Սմբատ Պալեան Նէոս Գոգմոսի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ 50 եւրօ:
- Տիկին Եղիս Սամուէլեան Նէոս Գոգմոսի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ 50 եւրօ:
- Տէր եւ տիկին Յովհաննէս եւ Շողիկ Սամուէլեան եւ զաւակները Սամուէլ եւ Սերգօ «Արմենիքա» պարբերաբերթին 50, «Ազատ Օր»ի ֆոնտին 50 եւրօ:
- Տէր եւ տիկին Գեղամ եւ Հայկունի Եաղճեան «Ազատ Օր»-ի ֆոնտին 100 եւրօ:
- Տէր եւ տիկին Գեորգ Պօղոսեան եւ Եորդիա Ռալի Հ.Մ.Ը.Մ.ի Յունաստանի Շրջանային վարչութեան 300 եւրօ:

Քսանթիի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ 100-ամեակին առիթով, եկեղեցւոյ կը նուիրեն.

- Պրն. Թագուր Յովակիմեան 200 եւրօ:
- Տէր եւ տիկին Ստեփան եւ Արփի Փափագեան ընտանիք 200 եւրօ:
- Աթէնքի խումբէն տիկիններ 260 եւրօ:
- Տէր եւ տիկին Գեորգ եւ Արաքսի Գոլանեան 100 եւրօ:
- Տիկին Անայիս Գազանճեան 50 եւրօ:
- Պրն. Մայք Զիլինկիրեան 50 եւրօ:
- Տիկին Եղիս Զարացեան 50 եւրօ:
- Տիկին Սալթի Զէհէյեան 50 եւրօ:
- Տիկին Լուսի Շանկայեան 50 եւրօ:
- Պրն. Յակոբ Աւագեան (Զուիցերիա) 100 եւրօ:
- Տիկին Շողիկ Տատոյեան 50 եւրօ:
- Մի ոմն 50 եւրօ:
- Տիկին Սիմի Նշանեան իր ծնողաց՝ Մաքս եւ Լիլի Թերզեաններու յիշատակին 100 եւրօ:
- Պրն. Ստեփան Շեմմաս իր ծնողաց յիշատակին 100 եւրօ:

Հոգեհանգիստ

Տէր եւ տիկին Յարութիւն եւ Արշա Մանուկեան եւ զաւակները Երուանդ, Անի եւ Սերոբ, տէր եւ տիկին Արմէն եւ Անի Մանուկեան, պրն. Կարօ Մարկոսեան (Գանատա), պրն. Յարի Գումրուեան եւ զաւակը Ատրիէն (Զուիցերիա), ինչպէս նաեւ Սամուէլեան եւ Օննիկեան ընտանիքները եւ համայն ազգականները կը ծանուցանեն թէ Կիրակի, 29 Մարտ 2026-ին, Նէոս Գոգմոսի Ս. Կարապետ եկե- ղեցւոյ մէջ, սուրբ եւ անմահ պատարագի աւարտին, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի իրենց մօր, մեծ մօր, քրոջ եւ ազգականին՝ ՎԱՐՂՈՒՋԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առիթով: Հոգեսուրճ՝ եկեղեցւոյ սրահին մէջ:

Նախատօնակ Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Մուտն Ի Վիրապի

Ի գիտութիւն հաւատացեալ մեր ժողովուրդին, այսու կը հաղոր- դենք, թէ Ուրբաթ, 27 Մարտ 2026-ին, թեմիս մեր եկեղեցիներ- րուն մէջ, Մեծ Պահոց հաղադական ու Հանգստեան ժամերգութեանց ընթաց- քին, պիտի կատարուի մեր մեծ Հայրապետին՝ Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի չարչա- րանքի եւ մուտն ի վիրապի յիշատակի նախատօնակի յատուկ արարողութիւնը: Ուստի կը հրաւիրենք հաւատացեալ մեր ժողովուրդը, մասնակից դառնալու արարողութեան ու ըմբռնելու օրուան խորհուրդը:

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Ժամի փոփոխութիւն

Այս Կիրակի, 29 Մարտ 2026-ին, ի զօրու պիտի դառնայ ամառնային ժամանակացոյցը: Այսպէս՝ առաւօտեան ժամը 03:00-ին պէտք է մեր ժամացոյցի սլաքները ճշդենք այնպէս, որ ցոյց տան ժամը 04:00:

BAZAAR αγάπης

Արմենիկոյ Կյանոյ Տաւրոյ
Կրիակ 29 Մարտի 2026
ափ 11:00 մէքրի 17:00
սթ քենօքքիօ
Athenaeum
InterContinental
աիօսսէս
“Ypsilon” &
“Omikron”

Արմենիկա
քարօքսիակա
քրօիօնթա,
սքիթիկէս լիքսուիէս,
էիօք քիւրօթէքնիաս,
ծաքա

ԿԱ ԷՏՕԸԱ ԹԱ ԸԻԱԵԹՕՅՆ ԴԻԱ
ԿԻՆ ԵՆԻՏԿՅՏԻ ԿՕՅ ՓԻԼԱՌՈՐՔԻԿՕՅ
ԵՐԿՕՅ ԿԱԻ ԻԸԻԱԻԵՐԱ ԴԻԱ ԿԻՆ
ԱՐՕԴԻ ՔԱԻԸԻՈՆ ՔՕՅ ԿՐԵԻԱԶՕՆԱԻ
ԿԻՆ ՏՄԻՔԱՐԱՏԱՏԻ ՄԱՏ

ԱՐՄԵՆԻԿՕՏ ԿՅԱՆՕՅՏ ՏԱՅԱՐՕՏ
e-mail: arlgr@otenet.gr
www.armenikoskianoustavros.gr
Armenian Blue Cross Greece

2026-2027 դպրոցական տարեշրջանի արձանագրութիւններ

Հ.Կ.Խաչի ազգային վարժարաններու 2026-2027 դպրոցական տարեշրջա- նի արձանագրութիւնները սկսած են: Հետաքրքրուող ծնողներէն կը խնդրուի կապ պահել տնօրէնութեանց հետ.-

«Հաւարեան» նախակրթարանին եւ «Ուշագլեան» մանկապարտեզին համար՝ 2104906305 հեռաձայնի թիւին:

«Լ. եւ Ս. Յակոբեան» նախակրթարանին եւ «Գալուստեան» մանկապարտե- զին համար՝ 2109313226 հեռաձայնի թիւին:

«Ա. եւ Ժ. Ծէնագլեան» միջնակարգ վարժարանին համար՝ 2109349537 հեռա- ձայնի թիւին:

Կը խնդրուի ծնողներէն, որոնք կը փափաքին 2026-2027 տարեշրջանին հա- մար դպրոցական ինքնաշարժին տեղ ապահովել, դիմել մինչեւ Մայիս ամ- սուան վերջաւորութեան, որպէսզի ծրագրուի շրջագայութիւնը:

Հ.Կ.ԽԱՉԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐՎԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՌԻՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

«ԱԶԱՏ ՕՐ» օրաբերթ
Խմբագրատուն՝ Արիսթոթելու 8 – Զալիթեա 17671
Հեռ. 210 9575011 եւ 210 9521359
Տնօրէն՝ Մայք Զիլինկիրեան
Կայքէջ՝ www.azator.gr - e-mail: azatordaily@gmail.com
FB: AZAD OR Armenian Daily Newspaper of Greece
Դրամատան հաշիւ՝ ALPHA BANK - IBAN GR 4901 401 160 116 00 200 200 9080
Տարեկան բաժանորդագրութիւն՝ pdf եւ տպագիր 160 եւրօ, pdf կամ տպագիր 120 եւրօ
Թերթի ելեկտրոնային տարբերակը լոյս կը տեսնէ ամէն օր, Ուրբաթ օրերը կը տպուի:

«AZAT OP» (ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΗΜΕΡΑ) Ημερήσια Αρμενική Εφημερίδα
Ιδιοκτησία: ΕλληνοΑρμενικό Φόρουμ- Μορφωτικό & Πολιτιστικό Σωματείο
Αριστοτέλους 8 – 17671 Καλλιθέα
Έκδοση - Διεύθυνση: Μάικ Τσιλιγκιριάν
Ιστοσελίδα: www.azator.gr - e-mail: azatordaily@gmail.com -
FB: AZAD OR Armenian Daily Newspaper of Greece
ALPHA BANK - IBAN GR 4901 401 160 116 00 200 200 9080
Ετήσια συνδρομή: Pdf & έντυπο 160 ευρώ, pdf ή έντυπο 120 ευρώ
Εκδίδεται ηλεκτρονικά τις εργάσιμες μέρες, την Παρασκευή διατίθεται και έντυπο φύλλο.

«AZAD OR» - Armenian daily newspaper of Greece - 8 Aristotelous 17671, Kallithea – GREECE
Tel. 210 9575011 & 210 9521359 e-mail: azatordaily@gmail.com, web site: www.azator.gr
FB: AZAD OR Armenian Daily Newspaper of Greece
ALPHA BANK - IBAN GR 4901 401 160 116 00 200 200 9080

ΥΠ. τυπογραφείο Αφοι ΜΥΛΩΝΑ Ο.Ε. ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΜΥΛΑΟΝΤΟΣ 6 ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ – ΤΗΛ. 210 5770685